

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1908. OKTÓBER 17.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 238. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

A közös ellenség.

Kassa, október 16.

Nemes, szép feladatot tűzött maga elé a József királyi herceg nevét viselő szanatórium egyesület kassai fiókja, amidőn elhatározta, hogy Kassán tüdőbeteg gondozó intézetet létesít. Ha van humanitárius munka, mely mindeneknek sympathiájára számíthat, úgy a tüdőbetegek megmentésére irányuló társadalmi mozgalom első helyen áll. Míg a jótékonyabb többnyire az emberi nyomor enyhítésére irányul, azok a jólelkű hölgyek és urak, kik a szanatórium egyesület keretében fáradsz, az emberi élet veszedelme ellen veszik fel a harcot.

Nemcsak a nyomorgók, a szegényeket védik, de mindannyiunkat, akik ma piros, mosolygós orcával élvezük az életet s holnap már halványképű jegyesi lehetünk a halált rejtető bacillusának. A tüdővész bacillusnak, mely dusan tenyészik a levegőben, az utca porában, a gyümölcsön, a tejben; mindenütt ahová lépünk, reánk leselkedik.

Mindnyájunk rettegett ellensége ez a láthatatlan rém, mely áttör a paloták falán s egyaránt öldököl a nyomor sivar tanyáján. Ezért kell, hogy mindannyiunk lelkes rokonszenve segítse a tüdővész ellen küzdő társadalmi akciót.

Jól jegyezte meg Takács Menyhért, hogy az e célra áldozott pénz nem a meddő tőkegyűjtést szolgálja, mert a tudomány mai állása szerint a tüdővész kezdetben gyógyítható. Igen, minden fillér, amit a tüdővész gondozó intézetnek nyújtunk, az emberi élet megváltására szolgál. Pénz soha nemesebb célt nem szolgált, mint ez, mely az emberi élet oltalmára való. Sokan vannak, akiket a sors bőven megáldott földi javakkal. Ám lássuk, hogy kezdik meg az adakozást!

És amit a tüdőbeteg gondozó intézetben a tudomány teljesít, a védekezést vigye keresztül a hatóság a maga hatáskörében. Meg kell vizsgálni a műhelyeket, a gyárak helyiségeit, a kis emberek lakását, a korszakát, nyilvános helyeket, melyek mind-mind a tüdővész bacillusainak lerakódó helyei. Magunk is tudjuk, hogy a külvárosokban rettentő a lakás zsufoltság.

Némely szobában, melynek levegője 2—3 embernek is kevés, nyolc-

tíz ember alszik, munkaszenytől büzös ruhában, piszkos szalmán. A lakásoknak ez a mizériája így nem maradhat. A közegészségi hatóság gyűjtse össze a szükséges adatokat s lépjen javaslattal a közgyűlés elé. A kis lakások kérdésével már több vidéki város foglalkozik. Ez az ügy Kassán is megérett a legkomolyabb figyelemre.

Ha a hatóság és társadalom karöltve harcol a tüdővész ellen, akkor remélhetjük, hogy Kassán a tüdőbajban elpusztuló emberek száma idővel megapad.

A hadsereg és a mozgósítás.

Ha háboru lenne . . .

Puskapor szaggal van tele a levegő. A gyengébb idegzetűek már látni vélik a végtelen hosszú oszlopokat, amelyek félelmetes határozottsággal és komolysággal kigyóznak végig a poros országutakon, csilingelő bandaszóval a forrongó operettbirodalom, Szerbia szívébe. A komoly lapok nem győzik cáfolgatni a rémhíreket, a közönség annyira fél a háborútól, hogy szinte várja. A háboru! Tegnap még nyugodt, fölünyes mosolylyal olvastuk az ősök dicső véres küzdelmeit és a pamlagra heverészve, talán még lelkesedtünk is értük. De ma? Amikor egy-egy kipattanó szikra lángra lobbanthatja a pislogó zsaránokot és európai háborut idézhet föl? Ma már nem lelkesül a nyájas olvasó, hanem lélegzet visszafogva lesi az események folyását. Irtózatos is az a háboru, — véli a kávéházi publikum, hiszen akkor talán még a napi pikkolót sem lehet életveszedelem nélkül elfogyasztani.

Megnyugtattuk a pikkolók lelkes fogyasztóit és megpróbáljuk vázlatosan lefesteni, hogy milyen is az ország mozgósítás idején? Egészen eltérő ez a kép attól, amit a laikus közönség felizgatott fantáziájával elképzél. A háboru ugyanis csak a megrögzött civilekre rendkívüli állapot, míg a hadsereg éppen arra van szánva, hogy háborut viseljen és hogy ugymondjuk, nála éppen a békeállapot rendkívül. Hiszen az egész kiképzés a békében nem más, mint előkészület a háborura. Ahogy megjön a mozgósítási rendelet, bizony három nap múlva már ultra két az ezred és úgy elhagyja a garnizont, mint hogyha más állomásra helyezték volna.

A mozgósításra minden évben előkészülnek, akár van háborura kilátás, akár nincs. Körülbelül január havában, (ha szükséges még előbb is) megkapja minden ezred a maga mozgósítási tervét. A magyar ezre-

dekre vonatkozólag három fontos mozgósítási tervet adnak évente ki. És pedig hadinyelven szólva Mobilisierungsplan I., B., R. címmel. Mindháromnak tartalma szigorú katonai titok, mindazonáltal megtartva a titoktartás kötelezettségét nagy vonásokkal vázoljuk a következőkben:

Az I-vel jelölt mozgósítási terv Itáliára vonatkozik, megkapják elsősorban a tiroli és stájer ezredék. Az R. szignumum terv Oroszország (Russie) és a B. a Balkán-államok ellen irányul.

Most csak a B. mozgósítási terv érdekel bennünket. Ez a terv a déli hadtestek számára készült elsősorban és pedig a horvátországi, temesvári és az erdélyi hadtestek ezredeire.

Ha esetleg tényleg mozgósításra kerülne a sor Szerbia ellen, akkor ne féljen az olvasó, nem kell azonnal felállani a kávéházi megszokott asztaltól és Manlichert ragadni. Mozgósítás ugyanis kétféle van, általános és részleges. Általános mozgósítás: az veszedelmes. Akkor falragaszokon, hirdetményeken hívják föl mindazt, akinek csak némi köze van a hadsereghöz, hogy három nap alatt török-szakad, jelentkezék a legközelebbi katonai parancsnokságnál. A részleges mozgósításnál csak a tartalékosokat, póttartalékosokat és szabadságoltakat hívják be, névre szóló behívóval. Ezek közül is az ujoncok itthon maradnak, míg a póttartalékosok egy része sem megy háboruba, ezekből tartják fenn a helyőrségi létszámot.

Tekintve tehát, hogy az egész Szerbia hadereje alig 300.000 ember, két hadtest bőven elég az egész forrongás elnyomására. Általános mozgósításról tehát szó sem lehet.

Érdekes legfeljebb még csak az, hogy milyen sorrendben hajtják végre a bemarsírozást. Ez teljesen a mindenkori hadvezér dolga, azonban már jó előre el van készítve egy ugynevezett Aufmarschraum, amely pontosan közölve van az illető mozgósítási tervekben. Szerbia felé nagyon egyszerű a bemarsolás a Tisza medrében, a hadihajókkal jó előre megszállott Belgrádon át délfele előre, — ameddig csak lehet.

Itthon tehát a civilek életében a mozgósítás alig jelentene valami változást. Éppen úgy, mint Oroszországban a hónapokon át tartó háboru vére is megszokta a nép, a kávéházak törzsközönsége is lassanként oly izgalommal olvasná a lapokból a hadi tudósítást, mint egy közönséges szenzációs riportot.

— Jogakadémiánk a Szilágyi sirem-
lék leleplezésén. A kassai kir. jogakadémiát Szilágyi Dezső siremlelének október 18-án történő leleplezésén Dr. Kérészy Zoltán jogakad. igazgató fogja képviselni s az akadémia nevében a siremlelére koszorut fog helyezni.

Öngyilkos nyomdatulajdonos.

Koczányi Béla agyonlőtte magát.

Betegségből a halálba.

Ma reggel 9 óra után, Koczányi Béla, kassai nyomdatulajdonos, lakásán, ahol betegen feküdt, forgó pisztolyal agyonlőtte magát. Szomorú végzete mély részvétet kelt mindazok sorában, akik ismerték a jellemes, szorgalmas, üzleti és társadalmi érintkezésben egyaránt korrekt férfit, s akik látták, mint törí össze ezt az erős embert gyógyíthatatlan betegsége, mely elől a halálban keresett enyhülést. Koczányi Béla egy év előtt betegedett meg. Felső ajkán rákos képződmény keletkezett, melyet előbb Kassán, majd Bécsben operáltatott. Az operáló orvos kése azonban nem tudta megakadályozni a rák továbbterjedését. Mikor ismételt műtét után ez év nyarán hazaérkezett, arca rettenetesen eltorzult, oly annyira, hogy kerülte az emberek társaságát. Táplálkozni se tudott rendesen, mert ajka teljesen elveszett s csak egy kis nyílás maradt meg, melyen keresztül szedte be a cseppfolyós táplálékot. Az élet ilyen körülmények között rettentő teher s Koczányi Béla valóban hősiességű békeúrral viselte szomorú sorsát. Három hét előtt azonban már annyira elgyengült, hogy kénytelen volt ágyban maradni. Azóta állapota rohamosan rosszabbodott. Iszonyú szenvedések gyötörték s családja állandóan a legrosszabbtól tartott. Koczányi is készült a halálra.

Tegnap magához hívatta Podhraczký József nyomdai üzletvezetőjét és Stier gépmestert, akik előtt olyan rendelkezéseket tett, melyek a végső intézkedés jellegével bírnak. Együttal felkérte az üzletvezetőt, hogy táviratilag rendeljen 1000 darab gyászlapot, melyet Koczányi maga választott ki, meghagyta, hogy halálát ezen jelentések a közönségnek. Nagyon rosszul volt már tegnap s rendelkezéseit úgy magyarázták, hogy érzi halála közeledését. Arra senki sem gondolt, hogy az öngyilkosság gondolatával foglalkozik.

Ma reggel meglátogatta régi barátja, Nyulász Béla. Koczányi akkor éppen levelet írt az ágyban. Előtte egy nagy kassai volt, csupa levéllel. Ezt tegnap hozatta el az üzletből. Ugy látszik, abban volt a revolvere. Amikor Nyulász eltávozott, két nővérét Hidassy Józsefnét és Paulinét türelmetlenül kiküldte a szobából.

— Menjetek ebédet főzni! Egyedül akarok lenni!

Ez így 9 óra tájban lehetett. Nyomban utána revolverlövés dördült el a szobában. Amikor a két urnó beszaladt a szobába, fivérüket az ágyban átlőtt fejjel holtan találták. Koczányi revolvergolyót röpített a halántékába, mely nyomban megölte. Az ágy előtti éjjeli szekrényen több levelet találtak. Egy levél Podhraczký György üzletvezetőnek szól, melyet ceruzával közvetlenül halála előtt írt. Ez így hangzik:

„Utolsó üdvözetemet Önnek s személyzetemnek. Szíves gondjaikba ajánlom üzenetemet, tartsanak meg jóakaró emlékképekben, ki mindenkor jóakarattal igyekezett Önök iránt lenni: Koczányi Béla.

Levelet írt ezen kívül Rozmann Andor, Nyulász Béla és Wanczák Nándor barátainak, melyekben vagyonáról és üzletéről rendelkezik.

Koczányi Béla, mint könyvkereskedő telepedett meg Kassán. Vitéz Adolffal volt társas üzlete, majd utóbb kivált a cégből s nyomdát alapított. Koczányi aglegény volt, halálát két nővére gyászolja. Vasárnap délután temetik.

Premier-est a színházban.

A rombadőlt oltár.

Serédy Jenő dr. 3 felvonásos színműve.

Szép tendenciája a vidéki színművészet fejlődésének, hogy önállóságra és eredetiségre törekszik. Az erős centralizációnak, mely a fővárosi színházakkal s általában a központban virágzó művészetszintre vazallusi viszonyba hozta a vidéki színészetet sok jó, de igen sok rossz oldala is van. Előnye a centralizmusnak, hogy a fővárosban összpontosult művészi erők hatványozott mértékben fejlődésképesek s így gyorsabban és határozottabban alakulnak ki azok az irányok, melyek leginkább felelnek meg a közönségnek s a leghevesebb uton-módon egyengetik annak is a további fejlődését.

A vidék szerényebb életviszonyai nem engednek tág teret a kísérletezésnek. Egy színpad áll csak rendelkezésre és a közönség szórakozni, élvezni akar. Ezért nem szívesen adja magát a valódi premier közönség bírói szerepére, amely bizony össze van kötve azzal a kellemetlenséggel, hogy az ember egy abszolút rossz darabot kénytelen végig szenvedni, csupán csak azért, hogy a bukást konstataálja. Kényelmesebb dolog a fővárosi kritika és kasszasikerek tűzpróbáját kiállt darabokat megnézni, pedig még így is gyakran történik meg, hogy a darab jósága vagy szép volta felől más nézetet alkot magának a vidéki közönség. Megmagyarázható és menthető tehát a közönség tartózkodása az eredeti bemutató előadásokkal szemben, — és világosan látszik, hogy a selejtezés munkájában milyen nagy tehertől szabadítja meg a centralizáció a vidéki közönséget. Viszont rossz oldala a centralizációnak, hogy a vidéki színészet eredetiségére és önállóságára van hátrányos befolyással. Ez alól a befolyás alól igyekeznek mentesülni a vidéki színigazgatók, midőn eredeti újdonságokat mutatnak be a közönségüknek, melynek nemcsak szenzációs premierekkel, hanem teljesen eredeti szereprekreálásokkal is akarnak kedveskedni. Am csakis ilyen föltétellel van értelme az eredeti premiereknek, mert akkor nem kérünk belőlük, ha ezek az előadások csak arra szolgálnak, hogy a vidéken juttassák szóhoz a fővárosban méltán visszautasított szerzőket!

Nos eljutottunk a tegnapi bemutatóhoz, mely iránt ebből a két szempontból táplálunk érdeklődést: szenzáció és eredetiség. Két feladatkör. Az egyiket az irónak kell betölteni az alkotásával, a másik a színész tehetségét teszi próbára. Melyik szempontból nyert kielégítést várakozásunk? Egyikből sem!

A darab amolyan munka, melyet az írás-olvasás mai általános elterjedtsége mellett, a legtöbb intelligens ember meg tudna csinálni. A megírása legalább nem feltételez többet, egy kis írói készségnél, amit azonban nem szabad az írói kvalitással összetéveszteni. Az írói készség annyiból áll csak, hogy az ember tolla hegyén el nem akad a szó, hanem simán, folyékonyan papírra vetődik, úgy, amint kiformalódott a gondolatból. Írói kvalitás pedig már annyit jelent, hogy mondanivalója is legyen az embernek, azaz legyenek olyan gondolatai, melyek csak az átlagosnál nagyobb koncepciójú agyokban szülemlenek meg.

Ebben a darabban nyoma sincs ilyen gondolatoknak, amiből persze korántsem folyik, hogy Serédi Jenő dr. nem rendelkezik írói kvalitással. Csupán csak annyit áll, hogy ez a darab nem árul el írói kvalitást. Ennyi azonban föltétlenül elég egy darabnak ahhoz, hogy sikertelenül vándoroljon az enyészetbe. A téma nem mulja felül egy mindennapi újságröport érdekességét, az a mód pedig mellyel ez megszerkesztve és felépítve van, a színművészet technikájának legkezdetlegesebb ismeretéről tanuskodik. Naivul összeillesztett jelenetek és megszámlálhatatlan monológok váltogatják egymást, ismert drámai közhelyekkel tarkítva.

A színészek ilyképen nem leltek alkalmat eredeti kreációkkal állani elő, amit kötelességünk a drámai együttes jó hírneve érdekében konstataálni. Komjáthy tétlen sópáncodásra volt kárhóztatva Badányi képviselő szerepében. Rác dr. nem lelte meg szerepe (Karády ügyvéd) értelmét, — de megvisszátaljuk, — mi sem. Játszottak még: Szomorú és Ujváry, a hölgyek közül pedig Fái Flóra és Étsy Emilia, valamint Bodroghy Lina. Közönség szép számban volt a színházban és a II. felvonás után néhány-szor a függöny elé tapsolta a szerzőt is.

Holländer Árpád.

HIREK.

— Beiratkozások a kassai jogakadémia. Az 1908.9. tanév első felére szóló beiratkozások a jogakadémia e hó 14-én fejeztettek be. Beiratkozott összesen 183 joghallgató, tehát 19-el több, mint a múlt tanév első s 39-el több, mint a múlt tanév második felében. A jogakadémia idej népeisége tehát rendkívül öröndetes és tekintélyes emelkedést tüntet fel a tavalyihoz képest úgy, hogy a kassai jogakadémia ezáltal a pozsonyival és eperjesivel együtt az ország legnépesebb jogakadémiai sorába emelkedett. Különösen öröndetes dolog, hogy az első évfolyamra nagy számmal, nevezetesen hetvenegyen iratkoztak be, a mi a jogakadémia tekintélyes népeiségét a jövő évekre is már eleve biztosítja. A beiratkozások ezen öröndetes eredménye fényes bizonyítéka egyfelől a kassai jogakadémia kitűnő hírnevének s másfelől ezen főiskola egyetemmé fejlesztésére irányuló törekvés jogosultságának.

— A novemberi előléptetés — decemberben. Katonai körökben a novemberi előléptetéssel kapcsolatosan érdekes hírt beszélnek. E szerint az idén a császárbürokrumra való tekintettel a novemberi előléptéseket decemberre halasztanák, arra a napra, amikor az uralkodó az osztrák trónraléptének hatvanesztendő fordulóját ünnepli. 1866. óta, amióta Kuhn tábornagy hadügyminiszter előterjesztésére a május-novemberi előléptések rendszerét életbeléptették, erre nem volt eset. Mindössze egyszer, 1889-ban, a negyvenesztendő jubileum alkalmából volt augusztusban soron kívüli előléptetés, de ezt novemberben a rendes avancement követte.

— Petróleum Máramarosban. Körösmező községben, mint máramaroszigeti tudósítónk jelenti, nyolcvanhárom méternyi mélységben a föld alatt nagykiterjedelmű és gazdag földi viasztelepre bukkantak. A viaszot husz-huszonöt méter magas petróleum-réteg fedi. Körösmezőn már évek óta folyik a kutatás petróleum után, míg végre most erre az értékes telepre akadtak. A petróleum-társaság aknaszerűleg kezdi meg a földviasz kitermelését.

— A vasárnapi atletikai viadal. A Kassai Atletikai Club vasárnapi országos atletikai viadalának nevezései már lezárultak. A határidőig a Magyar Atletikai Club, Magyar Testgyakorlók-Köre, Debreczeni Torna-Egylet, Debreczeni Akadémiai Atléta Club, Eperjesi Torna- és Vivó-Egyesület, Sárospataki Akadémiai Atletikai Club, Nyiregyházi Torna- és Vivó-Egylet, valamint a Szegedi Atletikai Club adták le nevezéseiket. Összesen kilenc egyesület 45 tagja 107 nevezéssel szerepel, így tehát minden versenyszámra átlag 10 versenyző esik, ami már magában véve is biztosíték arra, hogy a verseny jól fog sikerülni. A versenyre a Magyar Atletikai Szövetség is leküldi képviselőjét dr. Spiegl Zoltán kiváló szaktérfitu.

személyében. Jól esik konstatálnunk, hogy a közönség élénk érdeklődést mutat a verseny iránt és már eddig is számosan váltották meg jegyeiket.

— Uj golyóálló páncél. Munkbenből jelentik: Egy Keill nevű technikus golyóálló páncélt talált föl, a mellyel a minap tetek próbát, amely kitűnően sikerült. A páncélnek női derékfűző formája van és négy centiméter széles acélrudakból készül. Az orosz kormány kétszáz ezer márkát kínált a föltalálónak, ha a páncél Mauzer-golyók ellen is biztosságot nyújt. Keill visszautasította az ajánlatot, s kijelentette, hogy találmányát csak Németországnak engedí át.

— Katonatisztek párbaja ellen. A hadügyi és tengerészeti miniszter javaslatára az olasz király dekrétumot irt alá, amely szerint két katonai egyén közti becsületbeli ügy esetén képviselőiknek lehetőleg arra kell törekedniök, hogy békés megegyezés jöjjön létre. Amennyiben ez nem lehetséges, az ügy becsületbiróság elé terjesztendő.

— Megbüntetett tejszállító. A kassai rendőrség szigorú vizsgálatot indított Renfer Gusztáv kassai tejszarnokos ellen, mert megállapította, hogy az általa forgalomba hozott tejes kannák piszkos ronggyal voltak eldugaszolva. A rendőrség a megfertőzött tejet azonnal megsemmisítette s Renfer ellen a kihágási eljárást megindította. Valóban kár, hogy a magyar csak kihágásnak minősíti az ilyen esetet, mely a tejfogyasztó közönség egészsége ellen valóságos merénylet. Nincs elég szigorú büntetés amivel lakónia kellene a Renfer Gusztávoknak, akik merő üzleti kapzsiságból veszedelmes bacillusokkal teli tejet szállítanak a közönségnek.

— Harapós kutya. Kaiser Sándor jogszigorú kutya *Bohács* Gusztáv szabótanoncot jobb kezén megmarta. Ugyanezen kutya a múlt héten *Bibel* János taligást harapta meg. A rendőrség a kutya gazdája ellen a kihágási eljárást megindította.

— Az elázott szocialisták. Nagyváradon különös módon kergették szét a tüntető szocialistákat. A rendőrség, midőn már nem birt velük, a tüzoltóságot hívta segítségül és azok segítségével egy-kettőre szétoszlott, még pedig bőrig ázva a fékevesztett tömeg. A tüzoltóság ugyanis, midőn a rendőrség többszöri felszólítása sem használt, vizipuskával ment a szocialistákra, mire azok úgy széjjelszaladtak, hogy néhány perc múlva egy sem maradt ott belőlük. A nagyvárad szocialisták, akár csak a fővárosiak, a rendőrkapitány engedélye nélkül tüntetést rendeztek tegnap este a Szent László-téren az általános választójog mellett. A rendőrség felhívta a tömeget a szétoszlásra, de azok azzal feleltek rá, hogy betörték a téren az összes ablakokat. Erre a rendőrség közéjük rontott. Ez sem használt, mire a tüzoltóság vonult ki teljes apparátussal. Felszerelték a tüzfecskendőket, amikkel addig spriccelltek a tüntetőket, míg azok végre is kénytelenek voltak a vizsugarak elől elmenekülni. A tüntetések elleni védekezésnek eme módja egyszerűen bevált.

— Istentisztelet. Az izr. anyahitközség Rákóczi-köruti nagytemplomában a szukóth ünnep utolsó napjai u. m. a semini acnreth és szimchath-tóra ünnepek alkalmából az istentiszteletek sorrendje a következő: 16-án pénteken d. u. 1/6 órákor magyar hitszónoklattal egybekötve; 17-én szombaton d. e. 1/9 órákor, a muszaf előtt hazkárával; d. u. 1/4 és 1/6 órákor; 18-án vasárnap d. e. 1/9 órákor és d. u. 1/4 órákor.

— „A Magyar általános hitelbank kassai fiókja helyiségeit a Fő-utca 12. számú ház I. emeletéről az intézet tulajdonát képező Fő-utca 45. számú ház Kossuth

Lajos-utcai sarki földszintjére helyezte át. A Bank hivatalos órái, mint eddig is: d. e. 1/9-től 12-ig és d. u. 1/3-tól 4-ig.“

— Tettenért tolvaj. Ma éjjel *Toperczer* Imre gyorsfényképész, aki Erzsébet-téri bódéjában aludt, arra ébredt fel, hogy valaki bemászott a bódéba s az ott lévő télikabátokkal el akar menekülni. Toperczer utána rohant s tolvajt a Széchényi-ligetben utólrta. A rendőrség megállapította, hogy a tolvaj *Szabó* György nagyikikindai szücs segéd, aki már napok óta csavarog Kassán s akit több elkövetett lopás miatt köröznek.

TÁVIRAT — TELEFON.

A delegáció ülése.

Budapest, okt. 16.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt 10 órákor Barabás Béla elnöklete alatt folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását.

A delegáció kirándulása.

Budapest, okt. 16.

A delegáció tagjai e hó 30-án külön hajón a Csepel-szigetre rándulnak, ahol megtekintik Weisz Manfréd lőszergyárát. Ez alkalommal ugyanott lövőgyakorlatokat fognak tartani az uj lőszerrel és bemutatják az uj tábortól felszereléseket.

A német nagykövet a királynál.

Budapest, október 16.

Tschirsky gróf bécsi német nagykövete ma délelőtt kihallgatásra jelent meg a királynál és átnyújtotta II. Vilmos német császár válaszára a jegyzékre, amelyet a király Bosznia annektálása ügyében sajátkezűleg irt a császárnak. A nagykövet ezután báró Aehrenthal külügyminiszterrel tanácskozott.

Burián a királynál.

Budapest, okt. 16.

Burián István báró, közös pénzügyminiszter ma délelőtt egy óráig tartó kihallgatáson volt a királynál és jelentést tett a boszniai helyzetről.

Nagykövetek Budapesten.

Budapest, okt. 16.

Széchény Miklós gróf, vatikáni nagykövet ma kihallgatáson volt a királynál; majd a képviselőházban *Wekerle* miniszterelnököt látogatta meg.

Forgách János gróf, belgrádi nagykövet ide érkezett és fontos jelentést tett *Aehrenthal* külügyminiszternek a szerb helyzetről. A nagykövet ezután Belgrádba utazott.

A forrongó Szerbia.

Budapest, október 16.

A nagyhatalmak állítólag megállapodtak abban, hogy ha háborúra kerül a sor, tartózkodni fognak a beavatkozástól.

Péter király népszerűségét a háborus párt magatartása egyre jobban fenyegeti, a minisztertanács ezért azt javasolta a királynak, hogy néhány napra vonuljon Sabácsba.

Burián közös pénzügyminiszter a delegáció tagjai előtt, beszélgetés közben nyilatkozott a szerb helyzetről. A Péter király lemondásáról szóló híreket megcáfolta, de hozzátette, hogy nem lehetetlen, hogy ezek a hírek valósággá váljanak, mert Szerbiában minden meglepetésre el lehetünk készülvé. A szerb bandák sem törtek be Boszniába, de nem is ajánlom nekik, — szölt többek között a miniszter.

Cserevicsen, a szerb határhoz közel, egy szerb hajót letartóztattak. A hajón sok hadiszert találtak.

Politikai háttérü bünügy.

Budapest, okt. 16.

Az ötödik kerületi kapitányságon ma éjjel 2 órákor *Boda* Dezső főkapitány a rendőrtanácsosokkal, detektívönkökkel és több főtisztviselővel egy titokzatos bünügyben folytatott nyomozást; melyre vonatkozólag a főkapitány minden felvilágosítást megtagadott és csak annyit jelentett ki, hogy az a verzió, mintha ez az ügy Ó Felsége személyével összeköttetésben lenne, nem felel meg a valóságnak. Valószínű, hogy a rendőrség egy régi bünügyet vett újból elő, de az is bizonyos, hogy ennek az ügynek politikai háttere van. Erre vall a belügyminiszter interveniálásán kívül az a körülmény, hogy az ügyben politikai detektívek folytatják a nyomozást.

Ma délelőtt már egész bizonyos formában terjedt el a hír, hogy a letartóztatott két urinó, egy fiatal és egy idősebb uri ember és egy 15 éves fiu részesei a leleplezett szerb összeesküvésnek, amely most az annekszióval kapcsolatosan új életre akart éledni és az volt a terve, hogy Boszniát lángba borítja és szerb bandákkal árasztja el. A rejtélyes ügyben, hír szerint, több horvát képviselő is kompromittálva van.

Színház.

— A repülő ballet első fellépése. Holnap, szombat este kezd meg hat estére terjedő vendégjátékát a montecarlói repülő ballet-társaság. A szombati bemutatkozó fellépés alkalmával a *Virágfakadás* című ballet kerül színre. Személyek: A virágok tündére; A virágok géniusza; Rózsa; Ne-felejt; Szekfü; Ibolya; Archidia; Chrysanthemum. A ballet magyarázata a következő: A függöny felgördüléssel egy virághalom tűnik fel, amelynek tetején az említett virágok, mint a ballet személyei látszanak. Májusi hajnal van, a virágok édes álomban szenderegnek. Majd feltűnik a virágok géniusza s varázskürtjének harsány hangjával hívja a virágok tündérét, aki káprázatos pompában és fényben száll alá a felhők-ből s csodálattal látja, hogy a virágok még mindig mély álomban vannak. Erélyes parancscsal ébredésre szólítja őket. Egyenkint ébrednek a virágok, tündéres fényben nyílnak ki ágyaikon. Ekkor a virágok tündére ünnepi táncra hívja fel az összes virágokat, ő maga pedig hirtelen eltűnik. A tánc után ismét megjelenik a tündér s az összes virágokat fantasztikus csokorba köti. Az így összeállított csokrokból különféle virágfüzereket alkot, a melyeket kosarak és koszorúk formájában állit össze s minden egyes virágcsokor, füzér és koszoru a virágok tündérének érintésére káprázatos villanyos fényben pompázik. Végül az összes virágok fantasztikus balletre kelnek a levegőben s allegorikus képekben váltakozva, erotikus virághalmokat képeznek.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. október 16-án (páratlan)

Rombadöltoltár

Színmű 3 felvonásban. Irta: Dr. Serédi jenő.

SZEMÉLYEK:

Özv. Badányi Andrásné	—	—	N. Bodroghy Lina
Badányi Kálmán	—	—	Komjáthy János
Ilona, neje	—	—	Fáy Flóra
Béla, fia	—	—	Szomory Miklós
Karáczy Sándor, ügyvéd	—	—	Dr. Rácz Ede
Dabóky Pál, földbirtokos	—	—	Ujváry
Margit, leánya	—	—	Étsy Emilia
Bülky Antal	—	—	Miskei
Bülkyne	—	—	Pápayné
Halmos István	—	—	Burányi Ferenc
Halmosné	—	—	Zsigmondy Bözsi
Boncsér József	—	—	Bárony A.
Orvos	—	—	Gerő János
Apáca, ápolónő	—	—	Serfőzy
Szobaleány)	Badányinál	Szilágyi Rózsi
Inas)	—	Szabó Sándor

::: ELSŐ KASSAI :::

KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11. sz.

■■■

Beszerez mindennemű információt kereskedelmi, magán és házassági ügyekben az összes világrészekből. ::
M megbízások a leggyorsabban és legnagyobb diszkrétívval intéztek el.

 BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR **KORONA SÖR** **SÖTET BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik. **Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a sörfőzde készséggel szolgál.**

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfőzde söre méretik ki.

Haltenberger Béla

ruhafestő-, vegytisztító- s gőzmosó-gyára Kassán.

Alapítási év: **1810.**

Telefonszám: **70.**

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint **gyáram lényeges bővítése** folytán a ruhafestést vegyi tisztítást, valamint a fehérenemű gőzmosást **az ismert jó kivitelben sokkal rövidebb idő alatt** mint ezideig, végezhetem. — Az őszi és téli ruhák, szörmeneműek stb. **mielőbb való beküldése ajánlatos.**

Átvételi üzletek Kassán: **Kossuth L.-u. 3. Fő-u. 85. (Andrássy-pal.) Gyár: Deák Ferencz-u. 32/34. Szerecsen-u. 3.**

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki. **Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezése.**

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Jutányos árak.

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

Murányi József kiadó.

Árlejtési hirdetmény.

A kassai m. kir. gazdasági akadémiának szüksége van a tél folyamán 2500 q. burgonyára, 100 q. tengerire, 100 q. árpára és 1400 q. kőszénre, a mely szükségletének fedezésére ezennel árlejtést hirdet.

Az árak a gazdasági akadémia majorjába beszállítva és beraktározva ajánlandók. A burgonyára vonatkozólag megnevezendő azon minimális keményítő tartalom, melyet szállító garantíroz. Az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlott burgonyából, tengeriből, árpából vagy szénből tetszés szerinti mennyiséget biztosítson szerződésileg.

A szerződésileg biztosított nyersanyag mennyiség az igazgatóság rendeleteihez mért részletekben 1908. évi december 1-től, 1909. évi április 31-ig szállítandó le.

Az igazgatóság olyan ajánlatokat is figyelembe fog venni, melyek nem az egész mennyiségre, hanem annak csak részletére vonatkoznak.

A burgonyára vonatkozó ajánlatok zárt borítékban 1000 korona bánatpénz avagy annak megfelelő hányadával, az árpa és tengerire vonatkozó ajánlat 100 korona, a kőszénre vonatkozó ajánlat 300 korona bánatpénzzel ellátva, alulírott igazgatóságnál folyó évi október hó 26-án déli 12 óráig nyújtandók be.

Részletes szállítási feltételek az igazgatóságnál tekinthetők meg.

A kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága.

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély, parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös feltételek mellett eladók. :: Bővebbet Dr. SZAUBERER és Dr. HERCZ ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

Árverési hirdetmény.

A kassai m. kir. gazdasági akadémia szeszgyára által az 1908-1909. évi kampagneban termelendő mintegy 300-350 hektoliter szeszre ezennel árverés hirdettetik.

Ajánlatok zárt borítékban 1000 korona bánatpénzzel ellátva alulírott igazgatóságnál folyó évi október hó 26-án déli 12 óráig annyival is inkább benyújtandók, mert később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az átvételre vonatkozó közelebbi feltételek az igazgatóságnál betekintethetők.

A kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.